

μπορέσουμε άλλους να νικήσουμε σ' αυτό το αγώνισμα. Η συνταγή του Σέριγκ περιέχει τὰ τρία αυτά γιατρικά:

1) Νὰ γυμναζόμεσθε

2) Νὰ μὴν τὸ ρίχνουμε στὸ γλέντι πρὶν τρέξουμε.

3) Νὰ μὴ λέμε παχιά λόγια.

Τὰ δυὸ πρῶτα θὰ μπορέσουμε νὰν τὰ κά-
νουμε. Ὅσο γιὰ τὸ τρίτο ὅμως ὁ Σέριγκ ξέ-
χασε πὼς μιλάει σὲ Ρωμαίους πού μὲ τὰ παχιά
λόγια ζοῦνε καὶ μ' αὐτὰ χοντραίνουνε.

Ὁ Κουτουλάκης ὀρκίστηκε πὼς ἢ θὰ νική-
σει ἢ θὰ σκάσει, κι ὅμως οὔτε νίκησε οὔτε ἔσκα-
σε. Ἐπεσε μοναχὰ καταμεσίς τοῦ δρόμου, ἴσως
γιατὶ παραφόρτωσε τὸ στομάχι του μὲ τέτια
παχιά λόγια — καὶ μὲ παραφορτωμένο στομάχι
δὲν μπορεῖ νὰ κουνηθεῖ κανεὶς οὔτε ἀπὸ τὴ θέση
του. Πειὸς μπορεῖ νὰ μᾶς τὸ ὑποσκεθεῖ πὼς πα-
ρόμοια κατάχρηση ἀπὸ παχιά λόγια δὲ θὰ γίνε-
ται καὶ στοὺς ἄλλους ἀγῶνες;

ΤΗΝ

Πέμπτη τάκομεσήμερο σφυρίχτηκε ἀδιάντροπα ὁ Αὐστρια-
κὸς Στάϊνπαχ στὸ Στάδιο, τὴν Παρασκευὴ τάκομεσήμερο
χεροκροτήθηκε λυσασμένα. Οὔτε γιὰ τὰ σφυρίγματα
φταίμε, οὔτε γιὰ τὰ χεροκροτήματα καὶ τὰ δυὸ τὰ χρω-
στοῦμε στὶς ἐφημερίδες: τὴν Πέμπτη μᾶς εἶπαν νὰν τὸν
σφυρίξουμε καὶ τὸν σφυρίξαμε: τὴν Παρασκευὴ μᾶς εἶπα-
νε νὰν τὸν χεροκροτήσουμε καὶ τὴν ἀκούσαμε.

Τέτιοι εἴμαστε: σὰν τὰ μωρὰ παιδιὰ, θέληση δική μας
δὲν ἔχουμε καὶ περιμένουμε μ' ἀνοιχτὸ τὸ στόμα νὰ κά-
νουμε ὅ,τι μᾶς πούν οἱ ἐφημερίδες: καὶ τὸ χειρότερο γιὰ
μᾶς εἶναι ὅτι ξέρουμε ποιοὶ γράφουν μερικὲς ἐφημερίδες
καὶ γιὰ ποιοὺς ταπεινοὺς λόγους γράφουν ἴσως ἢ ἀλλιῶς,
κι ὅμως σὰ νὰ μᾶς ἔχουν ποτίσει χαλὴ παίρνουμε στὰ σο-
θερά ὅ,τι διαβάζουμε καὶ κανονίζουμε σύμφωνα μ' αὐτὰ
τὸ φερίμὸ μας.

Μεγάλη ἀλήθεια κι' αὐτὸ, ὅτι τότε μοναχὰ θὰ ἰδεῖ
Θεοῦ πρόσωπα ὁ Ρωμαῖος, ὅσα χειραφετηθεῖ ἀπὸ τίς ἐφημε-
ρίδες καὶ κανονίσει ὁ ἴδιος, μὲ τὴν κρίση του, τὴν κάθε
του δουλιὰ.

AENE

καὶ τὸ πιστεύουμε, πὼς τόσο καλὰ φερθήκαμε στοὺς
ἀγῶνες ὥστε τοὺς ἔξασφαλίσουμε γιὰ πάντα, ἀφοῦ
μάλιστα ἔχουμε καὶ τὸ μοναδικὸ Στάδιο μας. Ἐνα
μοναχὰ χρειάζεται νὰρχινήσουμε ἀπὸ τώρα νὰ μᾶς

τὸ μαθαίνουμε, σὰ μάθημα σὲ μικρὰ παιδιὰ, πὼς οἱ
ἀγῶνες δὲ θὰ εἶναι Ἑλληνικοὶ ἀλλὰ παγκόσμιοι,
καὶ πὼς ἔχουμε ὑποχρέωση, ὅσοι τοῦλάχιστο βρισκό-
μαστε μέσα στὸ Στάδιο, νὰ φανερώσουμε τὴ χαρὰ
μας καὶ νὰ χεροκροτοῦμε κάθε νικητὴ δικὸ μας ἢ
ξένο, γιατί στοὺς ἀγῶνες δὲν προσκαλούμαστε νὰ
παίζουμε πρόσωπο πατριώτη, ἀλλὰ πρόσωπο πολί-
τισμένου ἀθρώπου κι ἀμερόληπτου κριτῆ.

Ὅσα μὲ τὸ καλὸ ξαναγίνουν ἔδω οἱ ἀγῶνες, πρέ-
πει νὰ λείψουν μερικὲς τέτιες χωριατιῆς πού παρα-
τηρηθήκανε ἀπὸ τοὺς ξένους καὶ ξεγηθήκανε σὲ βάρ-
ρος μας. Οἱ ἀρχαῖοι Ἕλληνες τίς μέρες τῶν ἀγῶνων
κάνανε ἐκκεχειρία: ἔς τοὺς μιμηθῶμε κι' ἐμεῖς, μιὰ κι'
οἱ ἀγῶνες γίνονται στὸ ἴδιο μέρος πού γινόντουσαν
καὶ τότε, κι ἔς κάνουμε ἐκκεχειρία μὲ τὸν ταρταρι-
νισμό μας.

ΑΜΟΙΡΗ

Στὸν ἀργαλιὸ μερόνυχτα
τοιμάζει τὰ προικιά της,
ρίχνει τὰ δῖμυτα παννιά
καὶ τὰ μεταξωτὰ της.

Τὴν ἀνοιξὴ πού πρόθυμε
τοῦ γάμου τὴ χαρὰ
ἀρρωστὴ, ἀγγελοφέρνηται
κι' ἡ κόρη λέει πικρὰ:

— Νυφούλα μὲ στολίδανε,
νὰ, κι ὁ γαμπρὸς πού μπαίνει
ὅποιος πεθαίνει σὰν καὶ μὲ
χίλιες φορὲς πεθαίνει.

ΕΑΡΜΑΤΩΜΑ

Ἰσα χυμὰ: τῆς ἀπιστίας
νὰ κόψη τὸ λαιμὸ.
— Εἶμαι δική σου σφάξε με,
μὸν χτύπα, τοῦ λέει, ἔδω.

Καὶ δείχνει του γυμνώνοντας
τὰ στήθια, τὴν καρδιά της.
Κι ὅλη ἡ ὀργὴ τῆς κόπτικε
στὸ γλυκοἀνάδλεμμά της.

Καὶ μόλις ἀπ' τὰ μάτια της
ἓνα της δάκρυ πέφτει,
ἀπὸ τὸ χέρι τοῦ φονιά
καὶ τὸ μαχαίρι πέφτει.

ΒΑΡΑΕΝΤΗΣ

να καὶ γιὸς. Αὐτὴ πού εἶξε τὸν δρόμου, ὀλοῖσια
στὸ σπῆτι ἐκεῖνο. Χτυπᾷ, ἀνοίγουν τὴν πόρτα, μπαί-
νουμε μέσα, ρωτᾷ ἡ μάνα γιὰ τὸ παιδί της, πού
εἶναι. Ἡ νοικοκυρὰ μὲ πρῶτο λέει: "Ἀχ, καλή μου
γυναίκα, τὸ παιδί σου ἐμεγάλωσε κι' ἔγινε κοπέλλα
σωστὴ, καὶ σὰν εἶδα πὼς πέρασαν τόσα χρόνια καὶ
κανένας ἀπὸ σὲς δὲν τ' ἀνεγύρησε, τὸ σπουδαῖα, τὸ-
μαθα τέχνες, κι' ὕστερα τὸ πάντρεψα μὲ τὸν γιὸ μου
πού ἔλειπε τότες σὰν ἦρτες στὰ ξένα, μὰ δὲν εἶχα-
με μοῖρα νὰ ζῆ. Ἀπέθανε. Θαρρῶντας ἔτσι πὼς θὰ
τὴ γλυτώσω. Πότε, λέει, ἀπέθανε; Νὰ. Πρὸ 5—6
μῆνες. Καὶ πού τὴν θάψετε, λέει, νὰ πάω τουλά-
χιστο νὰ κλάψω ἀπάνω ἀπ' τὸ λάκκο της. Αὐτοὶ τᾶ-
φεραν τότες στενά, μὰ δὲν ὁμολόγησαν τίποτα. Τοὺς
παίρνουν καὶ πᾶν καὶ δείχνουν ἓνα μνημεῖρι. Αὐτὴ,
θὰ σκάψω, λέει, νὰ βρῶ τὰ κόκαλα τῆς κόρης μου,
νὰ τὰ φιλήσω γιὰ νὰ τὸ καταλάβῃ πὼς ἦρτα νὰ
τὴν πάρω. Βάζει καὶ σκάφτουν τὸ λάκκο, καὶ τί νὰ
δοῦν! ἓναν ἄντρα, νιαροαποθαμμένο. Ἰσως λέν οἱ ἄλ-
λοι, ἔγινε λάθος. Τᾶλλο θὰ εἶναι. Σκάφτουν κι' ἐ-
κεῖνο, βλέπουν μέσα μιὰ γριά. Τότες ὑποψιάστηκε
ἡ βασίλισσα. Μάνι μάνι, λέει, θὰ μοῦ πῆτε τί κά-
νατε τὴν κόρη μου, καὶ μοῦ λέγετε ψέματα πὼς ἀ-
πέθανε. Αὐτοὶ καὶ καλὰ ἀπέθανε. Ψέματα ὁ ἕνας,
ἀλήθεια ὁ ἄλλος, λέει ἡ βασίλισσα, θὰ πάμε νὰ

ΕΠΙΣΤΗΜΗ ΠΡΩΤΟΜΑΘΗΤΗ

ΑΘΡΩΠΙΝΟΣ ΜΗΧΑΝΙΣΜΟΣ*

Δηλαδή, τὸ ἐσωτερικὸ τοῦ κόμπου εἶναι πάντα
νοτερό καὶ γιομᾶτο ὄγρα. Ὅταν οἱ τριχωπὲς οἱ μέσα
στὸν κόμπο παραγινομίζου ἀἷμα, ὅπως τοὺς τυχαίνει
συχνά, ἀρκετὸ πρὸς ἄχρωμη νερούλη οὐσία περνᾷ
τοὺς τοίχους τοὺς καὶ χύνεται μέσα στὸ σωληνάρι.
Τὸ σωληνάρι τότες γιομίζει, τὰ ὄγρα φουσκώνουν ὡς
ἀπάνου στὸ σκλιαγκωπὸ μέρος πού βρίσκεται μέσα
στὸ πάχος τοῦ ζωπετσιοῦ, καὶ τέλος ξεχειλοῦνε κατὰ
τὸ στόμα τοῦ σωληναρίου καὶ νοτίζουν τὴν ἀπανωσιὰ
τοῦ ζωπετσιοῦ. Τὰ ὄγρα ἀπὸ τὰ λέμε Ἰδρωτὰ. Τὸ
σωληνάρι μὲ τὴν κομποδεμένη ἄκση τὸ λέμε Βελανί-
δα. Τὴ δουλιὰ πού τ' ἄχρωμα ὄγρα ἀπὸ τὸ αἷμα τῶν
τριχωπῶν περνᾷ μέσα στὸ ἀβλάκι τοῦ σωληναρίου
τὴ λέμε Σελαγαριόμο. Κι λέμε πὼς οἱ Ἰδρωτικὲς βε-
λανίδες Σελαγαρίζουν Ἰδρωτὰ ἀπὸ τὸ αἷμα πού φέρουν
οἱ τριχωπὲς οἱ τυλιγμένες γύρω τους.

47. Τώρα καταλαβαίνουμε γιατί ἐσωτερικὰ τὸ
στόμα εἶναι κόκκινο καὶ νοτερό. Τὸ στόμα ἔχει πετσί
(τὸ ἴδιο καθὼς, ἔς πούμε, τὸ πετσί τοῦ χεριοῦ) μὲ
ζωπέτσι ἀπ' ἔξω, κανωμένο ἀπὸ κελιά μὰ λείπερο
ἀπὸ τριχωπὲς, κι' ἀπὸ κάτου μ' ἀληθινὸ πετσί γιο-
μᾶτο τριχωπὲς. Μὲ τὴ διαφορά πὼς τὸ στόμα ἔχει
πετσί πολὺ πολὺ ψιλώτερο ἀπὸ τοῦ χεριοῦ. Οἱ κόκκι-
νες τριχωπὲς θαρρίζουνε δικυμῶ του, κι' ἡ νοτισιὰ
τοὺς ἐφοκὸλα τὸ περνᾷ. Ἐτσι τὸ στόμα εἶναι κόκκινο
καὶ νοτερό. Ἐπειτα ἔχει καὶ πολλὲς βελανίδες πού
μιάζουν τίς Ἰδρωτικὲς, ἂν κι' ἀλλιώτικης μορφῆς: ἀρ-
τὲς μάλιστα τὸ περισσότερο νοτίζουν τὸ στόμα.

Ἐπειδὴ ὅμως τὸ στόμα ἔχει ἐσωτερικὰ πετσί κόκ-
κινο καὶ νοτερό καὶ μαλακὸ, γιὰ τοῦτο δὲν τὸ λέμε πε-
τσί, παρὰ *Μυξένια Μειμπράνα*. Τὸ ἀπάνου του φύλλο
πάλι δὲ λέγεται ζωπέτσι, παρὰ *Ἐπιθήλι*. Μὰ πρέ-
πει νὰ θυμάστε πὼς ἡ μυξένια μειμπράνα δὲν εἶναι τί-
ποτα ἄλλο παρὰ καθαρὸ πετσί, μὲ ζωπέτσι ψιλὸ καὶ
μαλακὸ πού λέγεται *Ἐπιθήλι*.

Τὸ στόμα εἶναι μπασιὰ τοῦ θρεφτικοῦ ἀβλακιοῦ.
Τοῦ ἀβλακιοῦ ὅλο του τὸ μακρὸς εἶναι φοδράτο μὲ
πετσί ἢ μυξένια μειμπράνα ὅπως τὸ στόμα, ἐξὸν πού
τοῦ περισσότερο τοῦ μέρους τὸ ἐπιθήλι εἶναι ἀκόμα
φτενότερο παρ' ὅτι στὸ στόμα, κι' εἶναι μάλιστα
κανωμένο ἀπὸ ἓνα καὶ μοναχὸ φύλλο κελλιά. Ὅλο
λοιπὸν τὸ ἐσωτερικὸ τοῦ ἀβλακιοῦ εἶναι κόκκινο καὶ
νοτερό, κι' ὅ,τι βρίσκεται μέσα στὸ ἀβλάκι χωρίζεται
μὲ πολὺ πολὺ φτενὸ μονάχα μεστόχο ἀπὸ τὸ αἷμα

* Κοίταξε φύλλα 184, 185, 186, 187, 188, 189, 190,
191, 192 καὶ 193.

* Ἡ λέξη ἐπιθήλι δὲ μᾶς ἀρᾷ, καὶ θὰ χρωστοῦμε χά-
ρη τοῦ φίλου πού θὰ μᾶς τὴ διορθώσει.

θηκε πλιὰ ἢ κακοτυχιά της καὶ σὲ φώτισε ὁ Θεὸς
καὶ μοῦ τὰ εἶπες γιὰ νὰ πάμε νὰ τὴ βροῦμε. Ἐγὼ,
λέει ἡ βασίλισσα, δὲν ἀποκοτῶ νὰ τὸ πῶ στὸν πα-
τέρα σου. Ἄμε ἐσύ κι' ἀδὲ μήπως κἀνὴς τὴν καρδιά
του. Σηκώνεται τὸ παιδί, πάγει στὸν ὄντα τοῦ πα-
τέρα του, τὰ λέει καὶ τὸν παρακαλεῖ νὰ τοὺς ἀφή-
σῃ νὰ φύγουν. Ὁ βασιλεὺς εἶχε μεγάλη ἀγάπη στὸ
γιό του. Δὲν μπόρεσε νὰ τοῦ τὸ ἀρνηθῆ καὶ συμφωνή-
σανε νὰ τοὺς ἀφήσῃ νὰ πᾶνε μὲ τὴ μητέρα του νὰ
βροῦν τὴν κόρη. Παραγγέρονε λοιπὸν καὶ τοιμάζε-
ται τὸ ἴδιο του καράβι καὶ μπήκανε μέσα μάνα
καὶ γιὸς τερτίλι κι' οἱ δυὸ νὰ μὴ γνωρίζονται ποιοὶ
εἶναι, καὶ φεύγουν. Παγαίνου, ἀρμενίζου, ἀρμενίζου-
νε, φτάνουνε στὴ χώρα ἐκεῖνη πού πῆγε ἡ βασίλισσα
τότες κι' ἀφῆσε τὸ παιδί.

Ἀρᾷζει τὸ καράβι, ἔτυχε νὰ εἶναι: στὸ παναθύ-
ρι ἐκεῖνη τὴν ὥρα ἡ γυναίκα ἐκεῖνη πού τὸκανε ψυ-
χοπαίδι τῆς. Τρέχει μάνι μάνι: στοῦ γιοῦ της τὸν
ὄντα, τραβᾷ τὰ μάγουλά της, δένεται, τί θὰ κά-
νουμε τώρα, γιὲ μου, τοῦ λέει, πού ἔρχεται τὸ καρά-
βι ἐκεῖνο μὲ τὰ μαῦρκ τὰ παννιά πού ἦρτε τὸν τάδε
καιρὸ καὶ μᾶς ἔφερε τὸ παιδί. Μειμᾶς αὐτὸς παραγ-
γέρνει καὶ τοῦ φέρνουν τόπια ἀλάκαιρα μαῦρο παννὶ
καὶ στρώνουν ὄλο τὸ σπῆτι καὶ μαυροφοραίνουν κι' ὀ-
λοὶ μέσα. Ἀραῖε τὸ καράβι, βγήκαν ἀπὸ μέσα μάν-

κριθοῦμε. Ἀλλιῶς δὲ γίνεται. Σηκώνουναί, πᾶνε στὴ
μιὰ δικάζουναί, πᾶνε στὴν ἄλλη, τὸ δικιο δὲν ἔβγαί-
νε, γιατί! πλήρωναν κρυφὰ ἐκεῖνοι πού ἔλεγαν τὰ ψέ-
ματα. Ἡ βασίλισσα πού εἶταν πολὺ ξυπνὴ τὰ κατά-
λαβε, λέει τοῦτο δὲ βγαίνει πέρα, θὰ πάμε στὸ τάδε μί-
ρος πού εἶναι τὸ δικὸ δικαστήριον καὶ δὲ χωροῦν ψευτιᾶς
ἐκεῖ καὶ καταγγαριῆς. Σηκώνουναί, πᾶνε σ' ἐκεῖνη τὴ
χώρα, ὅ,τι βγήκαν ἀπάνω στ' ἀλάκι. Ἐτυχε νὰ εἶναι
ἐκεῖνη τὴ μέρα στὸ γραφεῖο τοῦ γέρου δικαστῆ ἡ γαμ-
πρὸς κι' ἡ νύφη, πού πῆγαιναν πάντα καὶ τὸν ἐβλεπαν
τὸν πατέρα τους. Ἀπ' τὸ παράθυρο πού καθόντανε
λοιπὸν βλέπει ὁ γαμπρὸς τὴ συνοδία, γυρᾷ καὶ λέει:
τῆς νύφης. Βλέπεις αὐτονοὺς πού ἔρχονται; Εἴ-
ρεις ποῖός εἶναι; Αὐτὸς ὁ πρῶτος εἶναι ὁ ἄντρας μου.
Στὸ πλάγι του, ἡ γυναίκα του αὐτὴ εἶναι ἡ πεθερά
μου. Ἡ ἄλλη πού περπατεῖ ἀγάλη ἀγάλη εἶναι σὰν τὴ
μάνα μου, ἂν κι' εἶμαι πολὺ μικρὴ σὰ χωριστήκαμε.
Μὰ κείνη εἶναι μὲ τὰ γλυκὰ της τὰ μάτια, μὲ τὸ
γλυκὸ της τὸ πρόσωπο. Ἀχ ἐκεῖνη εἶναι. Κι' ἔτρεξαν
τὰ μάτια της, ἢ τὰ μάτια του, ἔς πούμε, γιατί εἶ-
ταν ἀκόμα γαμπρὸς. Ἐχει κι' ἓνανε στὸ πλάγι της,
ἀμ' ἐκεῖνον δὲν τὸνε γνωρίζω. Ἀραγε ποῖός νὰ εἶναι!

Σάζουναί ἐκεῖ κοματάκι, βγαίνουνε δὰ στὴ σκά-
λα νὰ τοὺς προπάρουν. Ὁ γαμπρὸς βαστοῦσε κι' ἓνα
μῆλο καὶ τὸπαίξε στὸ χέρι του. Ἀνεβαίνει πρῶτα

των τριχωτών, που πολύ μεγάλους τους αριθμούς βρίσκονται μέσα στους τοίχους του άβλακίου. Το θρεπτικό άβλακι, όπως ξέρετε, είναι μακρύ σωληνάρι, φαρδύ κατά το στομάχι, μα στενό παντού άλλου. Παντού, σ' όλο του το μήκος, το σωληνάρι είναι κωνομένο εσωτερικά από μυξένια μεμπράνα, κι' εξωτερικά από ποντίκια— ποντίκια διαφορετικά κάπως από του κορμιού και της καρδιάς, μα με την ίδια δύναμη του να μαζέβουν και μαζέβοντας να σφίγγουν τὰ μέσα στο σωληνάρι, απαράλλαχτα όπως της καρδιάς τὰ ποντίκια σφίγγουν τὸ αἷμα τὸ μέσα στὰ θαλάμια της. Τὰ ποντίκια, και μάλιστα ἡ μυξένια μεμπράνα, εἶναι καταφορτωμένα μ' αἱματόσταμνα.

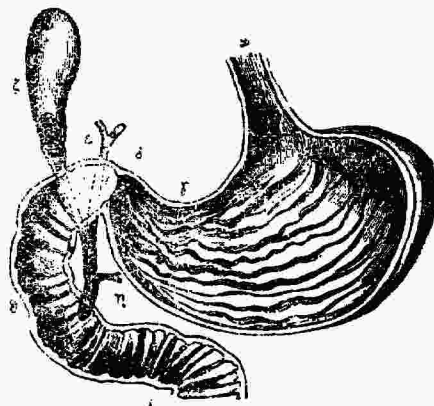
Ἄν και τὸ ἐπιθήλι τῆς μυξένιας μεμπράνας εἶναι πολὺ φτενό, ὅμως ἡ μυξένια μεμπράνα ἢ ἴδια εἶναι χοντρή, μάλιστα σὲ μερικά μέρη δὲν εἶναι λιγώτερο χοντρή ἀπὸ τὸ πετοῖ τοῦ κορμιού. Κι' εἶναι τόσο χοντρή γιατί εἶναι καταφορτωμένη βελανίδες. Στὸ πετοῖ οἱ ἰδρωτικές βελανίδες δὲν εἶναι πάντα και τόσο κοντὰ ἢ μιὰ στὴν ἄλλη, μα μέσα στὴν μυξένια μεμπράνα τοῦ στομαχίου και τῶν ἄντερων εἶναι στοιβασμένες τόσο πυκνά, πὺ ἡ μεμπράνα φαίνεται σὰ νὰ μὴν εἶναι παρὰ ἀπὸ βελανίδες.

Οἱ βελανίδες ἀφτές δὲν εἶναι παντοῦ απαράλλαχτες. Πουθενὰ δὲ μιάζουσι τὶς ἰδρωτικές, γιατί καμιά τους δὲν εἶναι μακρὸ φτενό σωληνάρι κουλουριασμένο στὴν ἄκρη σὰ σὲ κόμπο, και καμιά τους δὲν ἔχει νὰ περάσει παχὺ ζωπέτσι. Οἱ περισσότερες εἶναι κοντὰ πλατούτσικα σωληνάρια, και μερικές τους κλαδώνουνε στὴ βαθιὰ τους ἄκρη. Ὅλες τους ὅμως μιάζουσι τὶς ἰδρωτικές με τὸ νὰ εἶναι σωληνάρια ἢ τσέπες κλειστές στὸν πάτο, μα ἀνοιχτές στὴν κορφή, φαρδύτες με μόνὸ φύλλο κελιά και τυλιγμένες μέσα σὲ τριχωπὲς γιομάτες αἷμα. Ἀπὸ τὶς τριχωπὲς ἀφτές νοτερὴ οὐσία περνάει μέσα στὰ σωληνάρια, κι' ἀπὸ τὰ σωληνάρια μέσα στὸ θρεπτικὸ άβλακι. Τὰ ὄγρὰ ὅμως ἀφτὰ εἶναι διαφορετικὸ εἶδος ἀπὸ τὸν ἰδρωτὰ, και δὲν εἶναι τὰ ἴδια σὲ καθὲ μέρος τοῦ άβλακίου. Τὸ ὄγρὸ πὺ ζελαγαρίζεται ἀπὸ τὶς βελανίδες τῶν τοίχων τοῦ στομαχίου εἶναι ξυνὸ ὄγρὸ και λέγεται Γαστρικὸ Ζουμί (ἀπὸ τὸ γαστήρ=κοιλιά), και τὸ ζελαγαρισμένο ἀπὸ τὶς βελανίδες τῶν ἄντερικῶν τοίχων εἶναι ἀλκαλικὸ ὄγρὸ και λέγεται Ἀντερικὸ Ζουμί.

48. Μὰ χῶρια ἀπὸ τὶς βελανίδες ἀφτές μέσα στὴ μυξένια μεμπράνα τοῦ στομαχίου, τοῦ στομαχίου, τῶν ἄντερων, ἔχουμε κι' ἄλλες βελανίδες πὺ φαίνονται σὰ νὰ μὴν τῆς εἶναι τίποτα τῆς μυξένιας μεμπράνας.

Στὸν πάτο τοῦ πετοῖου, κάτω ἀπὸ καθὲ ἀφτί, ἴσα ἴσα πίσω ἀπὸ τὸ σαγῶνι, βρίσκονται μαλακοὶ ὄγκοι, πὺ δὲ μπόρεῖς νὰν τοὺς βρεῖς ψάχνοντας, μα πὺ σὰ φλογιστοῦνε, σὰν πάθεις δηλαδή ὅ,τι λέμε Λαιμὰ, τότες πρίσκονται και ξεγκώνουνται σημαντικά. Τέτοιους ὄγκους ἔχει και τοῦ ἀρτιοῦ τὸ κεφάλι, κι' ἂν τοὺς ζετᾶσεις θὰ βρεῖς πὺς τοὺς εἶναι κολλημένη ἀπὸ μιὰ σαρκένια χορδὴ πὺ κάτω ἀπὸ τὸ πετοῖ πηγαίνει πρὸς τὸ στόμα σταβρώνοντας τὸ μάγουλο. Ἄν τὴν κόψεις ἀφτὴ τὴ χορδὴ, θ' ἀνακαλύψεις πὺς κα-

θαφτὸ εἶναι στενὸ σωληνάρι πὺ ξεκινᾷ ἀπὸ τὸ μαλακὸ τὸν ὄγκο πὺ εἶπαμε κι' ἀνοίγει μέσα στὸ στόμα. Κοντὰ κοντὰ στὸ μαλακὸ τὸν ὄγκο τὸ σωληνάρι χωρίζεται σὲ διὸ μικρότερα, κι' ἀφτὰ πάλι σ' ἄλλα πὺ μικρότερα ἀφτὰ πάλι χωρίζονται ξανά και κλαδώνουνε σὰν κλαριά μικρούτσικου δέντρου. Κι' ἔτσι ξανά και ξανά χωρίζονται και κλαδώνουν, ὅλοένα μικραίνοντας ὡς πὺ κατανοῦν ψιλὰ σωληναράκια με τυφλὲς φουσκωμένες ἄκρες. Ὅλα ἀφτὰ τὰ σωληνάρια, μικρὰ και μεγάλα, εἶναι φαρδύτα μ' ἐπιθήλι και τυλιγμένα μέσα σ' αἱματόσταμνα, κι' ὄντας κοντὰ κοντὰ κουβαριασμένα μαζί με συγκρατικὸ ρτιάνουν τὸ μαλακὸ τὸν ὄγκο πὺ εἶπαμε. Ὁ ὄγκος ἀφτὸς δὲν εἶναι τίποτα ἄλλο παρὰ βελανίδα, και λέγεται Σαλιωτικὴ Βελανίδα. Καθὼς εἶδαμε, δὲν εἶναι μόνὴ βελανίδα ὅπως οἱ ἰδρωτικές, παρὰ κωνομένη ἀπὸ ἕνα σωρὸ βελανίδες ὅμιες σὰ σωληνάρια και δεμένες μαζί, κι' ἔτσι τὴ λέμε Σύνθετη Βελανίδα. ὄντας ἀλάργα ἀπὸ τὸ στόμα, εἶταν ἀνάγκη νὰ φτάσει ὡς στὸ κούφωμα του, και φτάνει με τὸ μέσο μακρικοῦ σωληναρίου πὺ λέγεται Ἀγωγός. Ἀδύνατο νὰ μὴν παρατηρήσεις πὺς ἀφτῆς τῆς βελανίδας ἡ κατασκευὴ μιᾶζει με πλεμονιοῦ. Τὸ πλεμόνι ἀλήθεια δὲν εἶναι ἄλλο παρὰ βελανίδα πὺ ζελαγαρίζει καρβουνικὸ ξυνὸ, κι' ἡ τραχιὰ ἢ λαρύγγι δὲν εἶναι παρὰ ὁ ἀγωγὸς τῶν διὸ πλεμονιῶν. Οἱ σαλιωτικὲς βελανίδες πίσω ἀπὸ τ' ἀφτὰ λέγονται Ἀφτικές Βελανίδες. Διὸ ἄλλες πὺ τοὺς μιάζουσι πολὺ βρίσκονται κάτω ἀπὸ τὶς διὸ ἄκρες τοῦ σαγῶνιού και λέγονται Ἀμυγδάλες. Ὅλες ἀφτές ζελαγαρίζουσι μιὰ νοτερὴ οὐσία πὺ κατεβαίνει τοὺς ἀγωγούς ὡς μέσα στὸ στόμα, ὅπου ἀνακατέβεται με τὴ νοτισιὰ τὴν ἀπὸ τὶς ἄλλες στομακτικὲς βελανίδες κι' ἔτσι γίνεται ὅ,τι λέμε Σάλιο.

Ἄχν. 17

- α. Ἰσοργός ἢ Καταπίνας
- β. Ἡ μιὰ ἄκρη τοῦ Στομαχίου
- γ. Ἡ ἄλλη ἄκρη πὺ σμίγει τὸ Ἄντερο
- δ. Ἀγωγὸς τῆς Χολῆς
- ε. Φούσκα τῆς Χολῆς
- ζ. Παγκρεάτικος Ἀγωγός
- η. Μικράντερο
- θ. Μικρίντερο

Μέσα στὸ κούφωμα τῆς κοιλιάς, ἴσα ἴσα κάτω ἀπὸ τὸ στομάχι, ἔχουμε μιὰ ἄλλη σύνθετη βελανίδα πολὺ μεγαλύτερη μὰ σ' ὅλα τ' ἄλλα απαράλλαχτη. Ἀφτὴ λέγεται Παγκρεάτις, και τὸ Ζουμί της, ἀφτὸ πὺ λέμε Παγκρεάτικο Ζουμί, τὸ χύνει μέσα στὸ θρεπτικὸ άβλακι ἴσα ἴσα ἐκεῖ πὺ ἀρχίζει τὸ μικράντερο (Ἄχν. 17, η).

Τὸ ἄλλο μας μεγάλο ὄργανο, τὸ συκώτι, ἂν και δὲν εἶναι φτιασμένο απαράλλαχτα ὅπως τὸ παγκρεάτις ἢ οἱ σαλιωτικὲς βελανίδες, ὅπως θὰ μάθουμε κατόπι, κι' ἀφτὸ ὅμως εἶναι γιγαντένια βελανίδα πὺ ἀπὸ τὸ αἷμα τῶν τριχωπῶν πὺ κλαδώνει ἢ ξέθυρη φλέβα ξελαγαρίζει τὸ ὄγρὸ πὺ λέμε Χολή. Ἡ χολὴ περνώντας τὸν ἀγωγὸ πὺ λέγεται Ἀγωγὸς τῆς Χολῆς χύνεται μέσα στὸ ἄντερο κατὰ τὴν κορφή του (Ἄχν. 17, ε). Ὅτα δὲ χρειάζεται ἡ χολή, καθὼς ὅτα δὲν τρώμε, τότες δικάμεσα ἐνὸς πλαγκίου λαγονιοῦ γυρίζει ἀπὸ τὸν ἀγωγὸ στὴ Φούσκα τῆς Χολῆς πὺ λέμε (Ἄχν. 17, ζ) κι' ἐκεῖ ἀποθηκεύεται ὡς πὺ νὰ χρειαστεῖ.

49. Μὰ τί χρειάζονται ὅλα ἀφτὰ τὰ ζελαγαρισμένα και τὰ ζουμιά; Χρειάζονται νὰ λιώσουν τὴ θροφή.

Τρώμε καθὲ λογῆς οὐσίες, μα σ' ὅλες τους ὅσες ἀξίζουσι ὡς θροφή βρίσκουμε τὰ ἴδια συστατικά πὺ τὰ λέμε Θρεπτικὲς Οὐσίες.

Τρώμε ἔξαρνα πολλῶν λογῶν κρέατα. Μὰ ὅλα τὰ κρέατα εἶναι κωνομένα ἀπὸ διὸ πράματα μάλιστα, ἀπὸ τὴν οὐσία τῆς ποντικένιας κλωστής πὺ, ὅπως μάθαμε, εἶναι Πρωτόπλαστη οὐσία με ἔζωτο μέσα, κι' ἀπὸ τὸ πάχος πὺ τυλίγει γύρω τὴν φαχνὴ ποντικένια σάρκα. Τὰ πρωτοπλάσματα ὅμως σὰ μαγερέβονται δὲ λιώνουνε μέσα σὲ νερὸ, και τὸ πάχος, καθὼς ξέρετε, δὲ γίνεται ἕνα με τὸ νερὸ. Καὶ τὰ διὸ λοιπὸν ἀφτὰ τὰ μέρη τοῦ κρέατου, κι' οἱ διὸ ἀφτές θρεπτικὲς οὐσίες, πρέπει νὰ δουλερτοῦν πρίν περάσουν ἀπὸ τὸ εσωτερικὸ τοῦ θρεπτικοῦ άβλακίου ὡς μέσα στὶς τριχωπὲς δικάμεσα τῆς μυξένιας μεμπράνας.

Ἐπειτα τρώμε και ψωμί. Τὸ μεγαλύτερο συστατικὸ τοῦ ψωμοῦ εἶναι Κόλλα, μα ἔχει κι' ἄλλο συστατικὸ, μιὰ οὐσία με ἔζωτο μέσα πὺ υπερβολικὰ μιᾶζει τὴν πρωτόπλαστη οὐσία τοῦ ποντικίου ἢ τοῦ αἱμάτου.

Οἱ πατάτες κλιούνε μεγάλο ποσὸ κόλλα με πολὺ μικρὸ ποσὸ πρωτόπλαστη οὐσία. Κι' ὅλα ἀπάνου κάτω τὰ χόρτα πὺ τρώμε ἔχουν κόλλα με λίγη ἢ πολλὴ πρωτόπλαστη οὐσία.

Ἐπειτα τρώμε ζάχαρη, ἢ ὡς ζάχαρη ἢ με τὰ γλυκὰ πορικὰ. Τὸ ἴδιο τρώμε κι' ἄλατι μαζί με τὸ φαί μας, και μπόρεῖς νὰ πῆς, με ὅ,τι κι' ἂν τρώμε, ζωικὸ ἢ φυτικὸ—κρέας, ψωμί, πατάτες, πορικὰ—καταπίνουμε ὀρυχτές οὐσίες, δηλαδή πολλῶν λογῶν ἀλάτια, καθὼς πότασσα, ἀσβέστη, μαγνησία, σίδηρο, θιαφικὸ ξυνὸ ἢ χλωρῶδικὸ ἢ φωσφορικὸ, ἢ ἄλλα ξυνά.

Ὅλα τὰ πράματα πὺ μὰς θρέφουσι κλιούνε μιὰ ἢ

πρῶτα ἢ πεθερά! Ἐκανε τότες αὐτὸς πὺς φεβγατίζει κομάτι τὸ μῆλο, ἔσκυψε λίγο, και τζρπαξε πριχὸν νὰ πέσει κάτω. Ἀνεβαίνει ὕστερα ὁ ἄντρας της. Δὲ σαλεύει ἀπ' τὸν τόπο του ὁ γαμπρός. Περνᾷ ὁ ἀδερφός της πὺ δὲν τὸν γνῶριζε, σ' ἐκεῖνον ἠμίλησε και τοῦ εἶπε καλῶς ὄρισες. Πίσω πίσω ἀνεβαίνει κ' ἡ μάννα του. Ἐκείνη πλιά ἢ κακότυχη δὲν μπόρουσε νὰ πορπατήσῃ μάνι μάνι, γιατί ὁ κνημὸς τῆς κόρης της τὴν ἔτρωγε. Αὐτὸς καθὼς τὴν εἶδε ἀπὸ κοντὰ, τὴ γνῶρισε πὺς εἶταν ἡ βασίλισσα ἢ μάννα του, ἀφίνει τὸ μῆλο πέφτει ἀπ' τὸ χέρι του σκύβει νὰ τὸ πάρῃ, τῆς ἔκανε μετάνοια μ' αὐτὸ τὸν τρόπο. Ὑστερα τὴν παίρνει ἀπ' τὸ χέρι και τὴν καθίζει στὸ καλῆτερο τὸ μέρος. Οἱ ἄλλοι πλιά οἱ δύο μάννα και γιός, ἔθαψαν. Τάχα γιατί αὐτὴ ἢ προτίμηση σὲ κείνηνα. Καθίσανε δὰ, ξεκουραστήκαν. Κι ἀμέσως ἄρχισε ἡ ἠμιλία, ἀπὸ πὺ εἶπτε τί ἀγαπάτε, και τάλια. Ὁ γέρο δικαστῆς καθεται κ' ἐκεῖνος σὲ μιὰν κόχη, ὅμως δὲν ἐργάζεται πλιά, γιατί γέρασε. Παίρνει τὸ λόγο ὁ γαμπρός και ζετᾷ ἢ μάννα ἢ βασίλισσα πρῶτα πρῶτα, και λέει, παστρικά και καθάρια τὴν ἱστορία της και τὰ πάθια της. Ἐβλεπε κανεὶς ὀλοφάνερα τὸν νόνο πὺ ἔτρωγε τὴν καρδιά της. Ἐρχεται ἡ ἀράδα τῶν ἀλλογῶν. Πρασινίζουσι κοκκινίζουσι και με πολὺ κουργάιο

τὰ μάλωσαν. Ὁ δικαστῆς, ὁ γαμπρός νὰ ποῦμε, τοὺς λέει. Καλὰ, ὅλα καλὰ τὰ λέτε, ἀμὰ σὰν πάτε ἐκεῖ πὺ ἀπέθανε ἡ νύφη σας μὺ φαίνεται πὺς κάτι τι παθαίνετε. Πὺς δὲ μὺς λέτε τὴν ἀλήθεια; Νὰ ξέρετε πὺς ἐδῶ σ' αὐτὸ τὸ δικαστήριον οὔτε ψευτιές χωροῦν οὔτε κατεργαριές, και προσέξτε. Θέλω νὰ μὺς πῆτε τὴν ἀλήθεια. Αὐτὰ πὺ σὲ λέμε, λέν αὐτοί, εἶναι ἡ ἀλήθεια. Ὅχι, λέει πάλι ἐκεῖνος. Δὲν εἶναι; κι αὐτοὶ πὺ δικάζουσι, ὅπως ξέρετε ὅλοι, ξέρουσι πολλοὺς τρόπους και βγάζουσι τὴν ἀλήθεια στὴ μέση. Τοὺς ἀνάγκασε λοιπὸ με τὸν τρόπο και με τὴν ζυπνάδα του νὰ τὰ μολογήσουσι ὅλα ἕνα πρὸς ἕνα. Καλὰ λέει τότες ὁ δικαστῆς. Γιατί δὲν ζηγῆθηκατε με τὴ νύφη σας; Γιατί ἐσὺ, ἀφέντη, λέει στὸν ἄντρα της, πιστεύεις πὺς ἡ γυναίκα σου εἶταν τέτοια και τέτοια, και δὲν πῆγες νὰ τὴ ρωτήσης τί τρέχει, κ' ἐγιναν αὐτὰ τὰ μασκαράλκια; Δὲ συλλογίστηκες πὺς μπόρεῖ νῆχης κι ὀχτρούς, κι ἀπ' αὐτοὺς μπόρεῖ νὰ τὰ περιμένει κανεὶς ὅλα; Λέγοντας αὐτὰ ὁ δικαστῆς κι ἀκούγοντας τὰ πράματα ἐκεῖνα και τὰ πρόσωπα πὺ γνῶριζε, θυμήθηκε τὴ γριά με τὸ σεντούκι. Νὰ δῆς, λέει, πὺς ἐκεῖ μέσα ἔγινε ὅ,τι ἔγινε! Ἀμέσως λοιπὸ λέει στὴν πεθερά της: Θυμάσαι τὸν τάδε καιρὸ πὺ εἶχτε μιὰ γριά μὲς τὸ σπίτι σας, και μιὰ φορὰ ἕνα σεντούκι πὺ

ἔφερε νὰ κρύψετε ὅσο νὰ πᾶν και νῆρη ἀπ' τὴν κόρη της;

Ἡ πεθερα λίγο ἔλειψε νὰ λιγοθυμήσῃ. Καὶ πὺ ἔξερε μαθὲς ὁ δικαστῆς ἐκεῖνα τα λόγια και τα πράματα πὺ γινόντανε στὸ σπίτι της τότες! Θυμοῦμαι λέει, ἀλήθεια εἶναι. Δεχούσαστε λοιπὸ νὰ στείλωμε, ἂν ζῆ ἐκεῖνη ἢ γρια, νὰ τὴ φέρουμε νὰ μάθουμε ὅ,τι ἴσως δὲν ξέρετε κανεὶς μας;

Στείλε, τοῦ λένε. Διατάζει λοιπὸν ἀμέσως ὁ δικαστῆς και πηγαίνουσι και φέρουσι πλιά ἐκεῖνο τὸ κούφωμα και τ' ἀνεβάζουσι ἀπάνω. Τῆς τάζουσι πλιά αὐγα με τα καλάθια. Καθίζει τὸ ξανκωόραμα, τα λέει ὅλα! Πὺς και πὺς ἐγιναν και πὺς αὐτοὶ πὺ ἔκαναν τὸ φίλο εἶταν οἱ πρῶτοι ὀχτροὶ του, ὅλα πια με τὴν ἀράδα. Τότες ὁ δικαστῆς φανερώναται, δὲ βαστάξῃ πλιά, λέει πὺς εἶναι ἡ γυναίκα τοῦ ἀνθρώπου ἐκεῖνου και πὺς ἀπ' τὸ κνημὸ της πὺ δὲν εἶχε φταίξιμο ἀπεφασίσε νὰ βάλῃ ἀντρίκια νὰ φύγῃ στα ξένα. Τ' ἀκούγει ὁ γέρο δικαστῆς, μένει ξερὸς γρια πάντα ἐκεῖ πὺ καθόταν. Φανερώναται στὴ βασίλισσα, λέει πὺς εἶναι κόρη της, χύνεται, τὴν ἀγκυαλιάζει τὴ φιλεῖ, κλαῖνε, φιλοῦνται, δὲν μπόρουσι νὰ συνέρτουσι ἀπὸ τὴ συγκίνηση. Γνωρίζουσι με τὸν ἀδερφὸ, ἄλλα πάλι ἐκεῖνα. Σηκώνεται ὁ ἄντρας της, γυρεύει συχώρεση, ζητᾷ νὰ τὴν παρῃ, ὅμως πὺ νὰ

περισσότερες από τις ακόλουθες ουσίες. Πρωτόπλαστη ουσία, κόλλα ή ζάχαρη, και πάχος, μαζί με μερικά όρυχά και με νερό. Μ' αυτά ζούμε. "Ο,τι κλεί είτε πρωτόπλαστη ουσία είτε κόλλα είτε πάχος είναι χρήσιμο ως θροφή. "Ο,τι όμως δεν κλεί τίποτα τέτοιο είναι άχρηστο ως θροφή, εξόν γιατί έχει μέσα του όρυχά ή νερό.

Δέν είμαστε αναγκασμένοι να φάμε όλες αυτές τις θρεπτικές ουσίες. Μά πρωτόπλαστη ουσία δέν πρέπει να μ'ας λείψει. Άφτη μόνη έχει ζώτο, άφτη μόνη μπορεί να ξανακάνει την άζωτική πρωτόπλαστη ουσία που θέλει το αίμα, και λοιπόν την άζωτική πρωτόπλαστη ουσία που θέλει το κορμί.

(άκολουθεί)

ΑΛΕΞΑΝΤΡΑ ΠΑΠΑΜΟΣΚΟΥ

ΑΓΩΝΙΑ

"Ολη τή νύχτα το σκυλί άλχυτοῦσε
Δέν λείει κ' η κουκουβάγια να σωπάσει
"Οξω ο βορρῆς με λύσσα προσπαθοῦσε
Τις πόρτες, τὰ παράθρα να σπάσει.

"Υπνος να με κολλήσει δέν μποροῦσε
—"Ω τί βαριά άγωνία πού μ' είχε πιάσει!—
"Η καρδιά μου έτσι άταχτα χτυποῦσε
Κ' έτσι γοργά πού πήγατε να σκάσει ..

Οι δρες περοῦν. "Ω νά! γλυκοχαράζει...
Σωπαίνουν όλα, και στα γλέφαρά μου
"Ο ὕπνος τώρα πλάνος φτερουγίζει.

Μ' άπ' τὸ στενὸ τοιχί πού μ'ας χωρίζει
Οι άνασασμοί σου φτάνουνε σ' αὐτιά μου
Και τὸ πρῶτο μαρτύριο ξαναρχίζει.

1906

ΠΕΓΚΟΣ ΟΡΕΙΝΟΣ

ΕΝΑΣ ΟΧΤΡΟΣ ΣΤΟ ΚΑΛΑΘΙ

Χιλιάδες σπίτια και χιλιάδες ανθρώπους έχει η χώρα και μήτε οι δεύτεροι μήτε τα πρώτα μιλούνε καθόλου. Τα πρώτα θανά μιλήσουν σαν γίνη σεισμός, οι δεύτεροι σαν σηκωθούν το πρωί άπ' το στρώμα.

Και είναι νύχτα ακόμη.

Ήσυχία και ήρμητιά βασιλεύει στους δρόμους.

Κάπου κάπου κανένας γάτος πήδα από δώμα σε δώμα για να να διορθώσει τις άνορθογραφίες που έκαμεν ο τεχνίτης των κεραμιδιών το άράδιασμα.

Χτύπος ακούεται: ξάφανα σ' ένα από τα σπίτια

δεχτή πλια αὐτή. "Η πεθερα τα ίδια. Πολεμά να την καταφέρη να την παρη να φύγουνε. Γυρίζει τότες και τῆς λέει: "Θυμάστε ότα με διώξετε τί σας είπα; Είδετε πόσο είναι δικίος ο Θεός; "Αίντε τώρα πού φανερώθηκε ποιός φταίγει, αμέτε στο καλό, κι ο Θεός άς σας συχωρέση. Βγαίνουν εκείνοι και φεύγουνε σα ζεματισμένοι, άρραβωνιάζει κ' εκείνος, ο δικαστής, να πούμε τῆ γυναίκα του με τόν αδερφό, σηκώνονται μαννα, γιός, κόρη και νύφη, μπαίνουνε στο καραβι, βαζουν άσπρα παννια, άρμενίζουνε με γέλια και με χαρές, πάνε στην πατρίδα τους. "Αμα βγήκαν όξω, στέρνει η βασίλισσα τα καλα χαμπάρια στο παλατι γίνεσαι ντουναμῆς, βαζουνε σημαίες, βαζουνε φαναρια, κατεβαίνει μεγαλο και πολύ άσκέρι, τῆς παίρνουν άπα στα χρυσα τ' άλόγατα, τους πάνε στο παλατι, κ' εκεί πλια έγινε σωστός γαμος. "Απα σ' εκείνη τῆ χαρά παντρεύουν και τόν γιό τους με τῆ γυναίκα του δικαστή η τῆς κόρης των πλια να πούμε, κ' η κόρη του εκείνη η πολυπαθιασμένη, έμεινε η κακότηχη και καθεται ακόμα με τῆ μαννη της και με τόν πατέρα της.

εκείνα, και ένα φως φανερώνεται. Είναι ο Πέτρος ο Πολλοδούλης) που σηκώθηκε για να πάη στ' άμπέλι.

"Αλαφρός και γρήγορος σαν κάθε άνθρωπος που έχόρτασεν ὕπνο, νίβεται, ντύνεται, παίρνει τα σύνεργα που θα χρειαστούν στη δουλειά του και, πριν ξεκινήση, ζυπνῆ τῆ γυναίκα του.

—Φροσύνη! Φροσύνη! Πού'ν' το φαγι που θα πάρω μαζί μου;

—Τί θέλεις, Πέτρο; ερώτησε σιγανά και άργά η Φροσύνη σαν άνθρωπος που κοιμάται χωρίς να μπορη να μιλήση, και μιλεί χωρίς να μπορη να ζυπνήση, που κρατεί με το ένα του χέρι τόν ὕπνο και με το άλλο το ζύπνο, που και τα δυο τα κάνει χωρίς κανένα από τα δυο να τὸ κάνει σωστό.

"Ο Πέτρος άρχίνησε τώρα να κάνει συμβούλιο με ένα δεύτερο Πέτρο, τόν εαυτό του. Να τῆν ζυπνήση η να μη τῆν ζυπνήση; Αυτό ήταν τώρα το ζήτημα. Το ώραίο εκείνο πρόσωπο που αναπαυότανε στο προσκέφαλο, τα μαλλιά εκείνα τα ξέπλεγα που έχόνοντο στο λαιμό και στο πρόσωπο και στο στήθος με τῆν άταξία εκείνη που είναι πολλές φορές ωραιότερη από τῆν τάξη, ο άργός και ἥσυχος εκείνος του ὕπνου άνασασμός, ήτανε τόσο δικηγόροι τῆς κοιμισμένης που του φώναζανε μῆν τῆν ζυπνήση. "Από τῆν ἄλλη όμως μεριά το άμπέλι του φώναζε και ο ἥλιος του ἔλεγε δέν περιμένω.

Πριν τελειώσει η κρίση, εξύπνησεν η Φροσύνη. "Ετριψε με τα χέρια τα μάτια, έρριξε μια ματιά στα παιδιά της, και έσηκώθη άπάνω.

"Έβαλε μέσα στο κλειδοπίνακο² το φαγι που αποβραδύς έμαγέρεψε για τόν άντρα της, και εκείνος έτοιμος τώρα έκατέθηκε στο κατώγι να έτοιμάση το ζω του.

"Νοικιάζεται μια κάμαρα» λέγει ο άνθρωπος επειδή έχει γλώσσα. «Νοικιάζεται μια ράχη» οά έλεγε, και με δικιο, ο γάδαρος ιάν είχε γλώσσα. Λίγο κριθάρι, λίγος σανός και δυο τρία ακόμη όρεχτικά χορταράκια είναι το νοίκι τῆς ράχης του υπομονετικού αυτού ζώου.

"Ο Πέτρος είν' έτοιμος τώρα να ξεκινήση.

—Καλό βράδυ, γυναίκα μου.

—"Αμε στο καλό, άντρα μου. "Η Παναγιά κμ-ζι σου.

Τών πετάλων ο χτύπος ακούεται κάμποση ώρα και η Φροσύνη προσέχει. "Αγωνίζετ' ακόμη ν' ακούση και με κόπο το πιτυχαίνει. "Αλλά ως στο τέλος ο άνεμος δέ φέρνει πια στα αυτιά της τόν κρότο. Τόν κρούει μέσα στα σπλάχνα του τώρα σαν το φιλάργυρο όπου κρούει το μάλαμμα στο σιδερένιο σεντούκι του.

Πριν ακόμη ο ἥλιος φανῆ στην κορφή του βουνού, ο Πέτρος εφάνηκε μέσ' τῆ μέση του κάμπου. "Ηταν εκεί το άμπέλι του.

"Η δουλειά άρχίνησε.

"Η άξίνα αλύπητα μπήγεται μέσα στα στήθια τῆς μάννας γῆς και άλλαζει τῆν όψη της. "Ο ἥλιος του θεριστή χαρίζει όλίγη από τῆ λάμψη του στο θαματοργό τουτο σύνεργο και το κάνει να φαίνεται από μακριά σα διαμάντι θεώρατο που θαμπώνει το φως του ανθρώπου στέλλοντας χίλιες και μύριες άχτίνες.

"Ηρθεν η ώρα να κάμη το πράγμα του και αναπαύτηκε λίγο ο φοβερός δουλευτής. Το μεσημέρι έπῆρεν όλίγες χαψίες και άρχίνησε πάλι το δειλινό τῆ δουλειά του με το σκοπό να μῆν τῆν άφση παρὰ με το τέλος τῆς μέρας.

1 Πολλοδούλης = που έχει πολλές δουλειές ("Ελληνικά: πολυάσχολος).

2. "Αλλού λέγεται: καστανά.

"Αξάφνα κρότος παράξενος φτάνει στ' αυτιά του και φοβερού μάκρους φείδι παρουσιάζεται στα τρομασμένα τα μάτια του.

"Η στιγμή είναι φοβερή. "Ο Πέτρος μήτε να φύγη μπόρει, μήτε να συνθηκολογήση με έναν τέτοιο όχτρο όπου έμπλεξε.

Χρειαστει να συλλογιστή, να αποφασίση, να χροματωθῆ, να χτυπήση, και όλα αυτά είν' άνάγκη να γίνουνε άψε σβύσε.

Προφτάνει κι' άρπάζει ένα στελειάρι άξίνας.

"Ο πόλεμος άρχινῆ. Οι δυο όχτροι πιάνονται.

"Ο Πέτρος άρπάζει το φείδι από το λαιμό με το ένα του χέρι και με το άλλο του χώνει στο στόμα όσο μπορούσε βαθειά το στελειάρι. Το θεριό δέν μπορεί να δαγκάση, αλλά και ο Πέτρος σκλαβώνει τα δυο του τα χέρια. "Αλλον τρόπο δέν έχει να τὸ χτυπήση και το θεριό, αν και έχει ακίνητο το κεφάλι του, έχει όμως και όλη του τῆ ζωή. Τώρα σηκώνει τῆ φοβερή του ούρα και με όλη τῆ δύναμή του χτυπῆ τόν όχτρο του.

"Ο Πέτρος βλέπει πως κιντυνεύει η ζωή του και άλλο δέν τοῦμεινε παρὰ μόνο η δυνατή του φωνή. Αυτή είναι τώρα το ύστερό του το άρμα και η ύστερνή του έλπίδα.

—"Σώστε με, χριστιανοί! Βοήθεια!»

Κανείς δέν άκούει.

Τῆς ούρας τα χτυπήματα πέφτουν άπανωτά.

—"Βοήθεια! Γλυτώστε με!» όλοένα φωνάζει ο άπελπισμένος ξωμάχος.³

Με τα πολλά, ένας γείτονας άκουσε κ' έτρεξε γλήγορα στοῦ πολέμου τόν κάμπο.

Το μαχαίρι έδούλεψε τώρα και ο φοβερός δράκος έκομματιάστηκε.

"Ο Πέτρος μας έμεινε δίχως όχτρο.

Οι γείτόνοι έμαζευτήκανε τώρα για να ιδουνε κι' αυτοί το συρνούμενο.

—Μωρέ τί θεριά έχει ο κόσμος! έλεγεν ένας που έλησμόνησε τῆ ζωολογία του... στα βιβλιοπωλεία.

—Μα κ' εμείς τί θεριά είμαστε! Το συγυρίσαμε όπως του έπρεπε, άποκρίθηκεν άλλος.

—Ναι, μα να δούμε τα ύστερά. Σε λίγο θα έχωμε δεύτερη βίζιτα. Θα μ'ας χαιρετήση το ταίρι του.

—Τί θενά κάμωμε τώρα; "Εβράδυασε κ' είναι άνάγκη να πάμε στα σπίτια μας, είπεν ένας άλλος.

"Ετοιμάστησαν όλοι τωόντι όπως μπορούσε καθένας.

Τόν Πέτρο τόν έκαθίσανε σ' ένα μουλάρι και σ' άλλο εφόρτωσαν ένα καλάθι μεγάλο με του φειδιού τα κομμάτια.

"Εξεκινήσανε όλοι μαζί.

Πριν όμως έμπουν στη χώρα, ακούστηκε ο λόγος πως ένας εσκότωσε ένα φείδι βώδεκα όργιές μακριά(1) και τόν φέρνουν καβάλα.

"Αντρες, γυναίκες, παιδιά, έμαζευτήκανε όλοι στο δρόμο που ξέρανε πως θα περάση και τα παραθύρια έγέμισαν από πρόσωπα κάθε λογῆς και κάθε ηλικίας.

Τωόντι η συντροφιά δέν άργησε να φανῆ.

Τυλιγμένος σε ρούχα πλλά, μισοπεθαμένος από τόν άγωνα που τραβήξε και από το φόβο πως από στιγμή ως στιγμή θενά ναιώση στις σάρκες δόντι φειδιού, έπήγαυε μπρός ο φτωχός παλευτής τῆς ζωῆς. Δυο άθρῶποι τόν έκρατούσανε για να μη πέση από το ζω. Πίσω ερχότανε ο όχτρος του μέσ' στο καλάθι βαλμένος, και παραπίσω ούρα άτέλειωτη από άθρῶπους περιέργους.

3. Ξωμάχος = εκείνος που δουλεύει τῆ γῆς. (παλ. "Ελλην. = γεωργός).